

2009D29423

24 170

Gehandicaptenbeleid

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 2009

In de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport bestond er bij enkele fracties behoefte een aantal aanvullende vragen en opmerkingen voor te leggen aan de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de brieven van 11 februari en 23 maart 2009 inzake kinderverstandelijk gehandicapten (24 170, nr. 86 en 93).

De op 12 juni 2009 toegezonden vragen en opmerkingen zijn met de door de staatssecretaris bij brief van ..... 2009 toegezonden antwoorden hieronder afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Smeets

Adjunct-griffier van de commissie,
Sjerp

- I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties
- II. Reactie van de staatssecretaris

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties*Vragen en opmerkingen van de CDA-fractie*

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de antwoorden van de staatssecretaris in de brief van 23 maart 2009 inzake anticonceptie voor mensen met een verstandelijke beperking. Het beleid van de staatssecretaris is er op gericht om in voorkomende gevallen de betrokken mensen met een verstandelijke beperking via voorlichting en overreding te laten besluiten van het ouderschap af te zien. De leden van de CDA-fractie steunen dit beleid, zij zijn tegen een gedwongen vorm van anticonceptie. Daarom dienen mensen met een verstandelijke beperking en hun ouders of wettelijke vertegenwoordigers volledig te worden geïnformeerd over de mogelijkheden van anticonceptie en sterilisatie en over de daaraan verbonden kosten zodat een volledige afweging kan worden gemaakt.

De voormalige staatssecretaris schreef in haar brief van 29 april 2004 (29 200 XVI, nr. 228) dat op het specifieke gebied van seksualiteit en ouderschap van mensen met een verstandelijke beperking veel onkunde en onwetendheid is, en ook bij hulpverleners. Kan de staatssecretaris uiteenzetten of er nu voldoende kennis en vaardigheden aanwezig zijn bij betrokken hulpverleners zodat daadwerkelijk sprake kan zijn van «volledig informeren»?

Kan de staatssecretaris ook uiteenzetten of er nu voldoende geschikt informatiemateriaal is voor de doelgroep in begrijpelijke taal en/of beeldmateriaal zodat er in een vroeg stadium met mensen met een verstandelijke beperking kan worden gesproken over seksualiteit en het voorkomen van ongewenst ouderschap?

De doelgroep mensen met een verstandelijke handicap is een diverse doelgroep. Is er ook sprake van diversiteit in aanpak en begeleiding rondom dit thema? Zo ja, hoe dan en zo nee, waarom niet? Welke taken hebben avg'ers (artsen verstandelijk gehandicapten) artsen en MEE-instellingen in deze trajecten? Voorts vragen deze leden hoe het staat met de ontwikkeling en toepassing van richtlijnen en protocollen die in 2004 nog ontbraken voor een weloverwogen oordeelsvorming op het terrein van anticonceptie voor mensen met een verstandelijke beperking. Zijn bij de ontwikkeling van deze protocollen en richtlijnen alle relevante partijen betrokken waaronder de cliëntenorganisaties?

Vragen en opmerkingen van de PvdA-fractie

De leden van de PvdA-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de antwoorden van de staatssecretaris op vragen inzake anticonceptie voor mensen met een verstandelijke beperking. Genoemde leden kunnen zich vinden in de reactie van de staatssecretaris. Naar de mening van deze leden dient in het kader van gelijke behandeling er geen uitzondering en onderscheid gemaakt te worden bij uitvoering. Zij zien geen reden om een sterilisatie uit AWBZ gelden bekostigd te laten worden. Bovendien bestaan er voorliggende voorzieningen, bij meerdere verzekeraars bestaat de mogelijkheid om via het aanvullend pakket de kosten van een sterilisatie geheel of gedeeltelijk vergoed te krijgen. De leden van de PvdA-fractie hebben aan de hand van de bovenstaande argumenten dan ook geen behoefte aan een registratie op grond van verstandelijke of lichamelijke handicap.

Vragen en opmerkingen van de VVD-fractie

De staatssecretaris stelt in antwoord op schriftelijke vragen van de VVD-fractie dat het voorkomen van onverantwoord ouderschap bij verstandelijk gehandicapten nog steeds expliciet de doelstelling van het kabinetsbeleid is. Dit wordt gerealiseerd door in voorkomende gevallen de betrokken verstandelijk gehandicapten via voorlichting en overreding te laten besluiten van ouderschap af te zien. De vragen van de VVD fractie waren erop gericht of het in lijn van die doelstelling niet in de rede ligt om diegene die zich hierdoor laten overtuigen, een laagdrempelige mogelijkheid te bieden om zich vrijwillig, maar ook zonder veel extra kosten, te laten steriliseren.

In haar antwoord stelt de staatssecretaris dat dit niet mogelijk is, omdat sterilisatie nu eenmaal niet in het basispakket van de zorgverzekeringswet is opgenomen. Zijn er mogelijkheden om voor individuen die aan bijzondere criteria voldoen, dit alsnog op te nemen? Volgens deze leden kan dat. Dit is namelijk ook het geval voor sommige ingrepen door de plastisch chirurg. Ook voor de behandeling van ernstige vormen van dyslexie kan alleen onder strikt omschreven voorwaarden een beroep op de zorgverzekeringswet worden gedaan. Is de staatssecretaris bereid te onderzoeken wat de kosten en mogelijkheden zijn om sterilisatie voor verstandelijk gehandicapten onder voorwaarden op te nemen in het basispakket van de zorgverzekeringswet en zo nee, waarom niet? Is bekend hoeveel verstandelijk gehandicapten zich in het verleden hebben laten steriliseren, toen sterilisatie nog wel opgenomen was in het basispakket of het ziekenfonds? Heeft de staatssecretaris er principiële bezwaren tegen dat verstandelijk gehandicapten zich op vrijwillige basis laten steriliseren?

Indien de mogelijkheid voor opnemen in het basispakket voor de staatssecretaris geen optie is, kunt u dan voorstellen doen om kosteloze sterilisatie op vrijwillige basis door verstandelijk gehandicapten mogelijk te maken? Zo nee, waarom niet en zo ja, aan wat voor regeling denkt u en op welke termijn kan de Kamer hierover voorstellen verwachten?

II. Reactie van de staatssecretaris